

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institudam ad cat olicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felélős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytűzsdékben.

A második lépés.

Harminc nehéz esztendő súlyos bajai és tévedései után a szabadelvűpárt helyét új kormány foglalta el. A sok baj és veszedelem között, mely a letűnt idők óta örökül maradt, egyik legégetőbb az aratósztrájk vala. Igen sok helyén az országnak meg volt az a becsületes szándék, bármely eszközzel lehetetlenné tenni az aratást; koldusbotra juttatni ez által ezer családot, kisbirtokost és súlyosan megkárosítani a nagybirtokos osztályt.

Az új kormány, — mely a népjogok kiterjesztését, a közelet tisztaságát és a nemzeti erők szervezését írta zászlajára — olyan veszedelemmel állott szemben, melyek az ország minden polgárának közös érdeke szempontjából megelőzni és gyorsan elfojtani kellett. Nagyrvágyástól, gyűlölet és bosszúvágytól égő bomlottagyu anakisták mindenre kiképzett vakeszközei jártak hónapokon át szerte az országban. Titokban, az éj sötétjében bujtogatták, lázították az arató munkás népet szerződészegésre, munka megtagadásra, gyújtogatásra és egyéb büncselekményekre igazván Szóval, írással, újsággal, röpiratokkal izgatták a fenálló rend, a birtokososztály és a kormány, valamint a ható-

ságok ellen. Az éj eme sötét és munka kerülő lovagjai által a nép közé szort új ságokban és röpiratokban a mi hazánkról, Magyarországról, csakmint „Ázsiáról és Tulipániáról”; az országgyűlésről csak mint „rabszolgatörvényről”; a képviselők-ről, mint „huligánokról”; a belügyminiszter-ről, mint „fekete grófról”; a csendőrségről, mint kakastollas „zsványbandáról” irták. Hogy miről és mit, arról legyen itt egy kis szemelvény:

„Andrássy Gyula a fekete gróf... a szabadság barátjának mondotta magát. Valóban van a szabadságnak egy formája, mely odanőtt az Andrássy Gyulák szívéhez: az a szabadság, amelynek erejével a szolgabírák százzsámra csukathatják le a magyar föld fehér rabszolgáit, mihelyt koplaló családjuk számára nagyobb falat kenyeret kérnek. Az a szabadság, mely megnyitja nekik, vagy felkoppott álluk elszegényesedett pereputtyaiknak a zsiros hivatalokat, a dusan jövedelmező püspökségeket s amelyyei módjukban állott földműlővé, a társadalomból kivert vaddá tenni mindenkit, aki mert a saját szemével látni. Ragaszkodnak a kizsákmányolás a fosztogatás, a munkás nép keresetének törvényesített formája eltulajdonítására szabadságához. Ennek a szabadságnak

igazi és nem házi barátja a fekete gróf.” (Népszava, 1906. július 5. 157 sz.)

Hiában táncol a miniszter ur, mi folytatni fogjuk a harcot, még kitartóbban, mint eddig és nem nyugszunk addig, míg ez ország a csavargó munkakerülők paradicsomából a népjólétet szolgáló országá nem változik. (Világabszadság, 1906. július 5 én)

Szavakkal itt nem érünk el semmit, oselekedni kell, még pedig gyorsan. 1. A gépmunkások központi szakegylete hívja fel a hazai és külföldi gazdasági gépgyárak munkásait, hogy egy ujjal se nyuljanak hozzá a Magyarországra szánt aratógépek készítéséhez, javításához és elszállításához. 2. A szervezett vasuti munkások határozzák el, hogy az aratógépek be és kirakását minden módon, szükség esetén sztrájkjal megátolják és hátráltatják. 3. mondják ki a gépész munkások szervezetei, hogy aratógépnél valami körülmények közt munkát nem vállalnak és azokat, akik erre vállalkoznának, mint sztrájk-töröket, a munkásság árulóit, kizárják a szervezettől és közmegvetésnek adják át.

De ha az ipari munkásság nem tudná egységes eljárással az aratógépek alkalmazását megakadályozni, még mindig van mód rá, hogy az urak szándékait kijátsz-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

Megvan a medve!

„Mnyaszáros”, a magurai medve réme volt a sztarinai pásztoroknak. Ott a Magura oldalán és gerincén illatozott, pompázott a legdusabb fű, ott terültek el a legnagyobb legelők és rétek. Azért bérelte ki az uradalomtól ezt a területet a legszivesebben a község, hogy ott kaszálja le télire a tarkavirágos rétet, ott legelészse jószágát az illatos fűvet.

De egyszer csak réme akadt ennek a szép idilli pásztorterületnek. Megjelent rajt a „Mnyaszáros”, a lusevő medve. Rozsdásvörös a szőre, hatalmasak a karmai, de még hatalmasabbak rettenetes agyarai. A pásztorok nem bírtak vele. Ha rácsapott egy ökrörré vagy tinóra, hiába bűködték a pásztorlúzból előkapott tüzesvégű dorongokkal, „Mnyaszáros” végzett áldozatával s csak azután menekült a rengeteg sürüjébe. Panszkodtak miatta fünek-lának, de egyik vadász sem tudta puskavégre kapni, mert „Mnyaszáros” nappal nem mutatkozott. Gavrájában, a sziklabarlangban meghúzódva lustálkodott s csak midőn feljöttek a csillagok, fellobbantak a pásztor-tüzek, került elő, hogy zsákmányra vadásszon. Olyan volt, mint az emberevő tigris. Egyszer megkóstolta a vért s többé nem kellett neki se fű, se lomb. Vakmerő, elszánt és ügyes lett. S kiméletet nem ismert sem az ember, sem az állattal szemben.

Gyönyörű decemberi vasárnap volt. Planicska Jordán, a hercegi uradalom híres erdésze és a környék legjobb vadásza éppen ebédhez ült családjával, midőn belépett Sztriczó, az öreg „medveölő”.

— Uram! Örömhirt jelentek — szolt lelkenedve Sztriczó. Csapzott haját hátrasímitotta izzadt homlokáról s gunyáján rántott egyet.

Planicska felcsillámló szemmel kérdezte:

— Nos, mi az, öreg?

— Megvan a medve!

— A „Mnyaszáros”?

— Igen, a „Mnyaszáros”. Rudik Fedor ment át a Magurán Pcsolánára a sógora látogatására. Alig ért azonban a „Gyil”-ig, látta, amint egy medve a bükkök és mogyorók alatt kapargált a hó alatt. Visszaforodt s beszaladt hozzám ijedtében. A „Mnyaszáros” volt, azt mondja, biztosan.

— Ah, tehát a vén betyár kibujt az oduból s mogyoróra, bükkmakkra fanyalodott.

Planicska Jordán megtörölte száját a leves után s felállt. A felesége rémülve kérdezte:

— Csak nem megy a medve után?

— De megyek. Öreg, szalonnát, pálinkát a táskába.

— De hát, Jordán, vasárnap? Most jöttél a miséről? Nem félsz az Isteniől? — könyörög a feleség.

— Nem lehet. Azt a bestiát el kell pusztítani.

— De hisz kibujik az máskor is az odujából.

— Lehet, de nem bizonyos. Az pedig bizonyos, hogy most ott van a magura alján, a „Gyil”-ben. El kell tehát pusztítani. Nekünk is két tinókat tépte szét a nyáron.

Vette a puskáját és ment. Az asszony meg

szírva nézett utána. És a gyerekek? Azoknak egyszerre elment a kedvük a sok ajándéktól, amit hozott nekik tegnap este a kis Jézus.

— Fedor biztos vagy te benne, hogy a „Mnyaszáros” volt az a medve?

— Uram, hiszen tudja, hogy vadászó hírében állok. A vadászó pedig nem téveszti el a vadát. Ő volt a „Mnyaszáros.” Egyedül voltam, puská nem volt nálam, hát menekültnöm kellett.

Igy haladtak a „Gyil” felé a ropogós, hol sikos, fúvatagos havon hárman. Planicska Jordán, Sztriczó az öreg „medveölő” és Rudik Fedor, a vezető.

A „Gyil”-ben voltak. A hatalmas tisztáson, melyre léptek, halálos csend, némaság honolt. A hanyatlóféltben sugárzó nap sárgásan világította meg a szűz havat, a tisztás széle meg halványan kélelt a bükkök árnyékában. A három kipróbált vadkan-kopó szimatolni kezdett s nyugtalanul kaparta hátsó lábával a havat. Az öreg Sztriczó alig bírta visszatartani őket.

Planicska épp ki akarta adni a parancsot, hogy szabadon kell eresztetni a kutyákat a láncról, midőn Rudik hirtelen felkiáltott:

— It a medve! s a tisztás feletti sürűbe mutatott.

Galyropogást hallatszott és egy eltűnő sötét tömeget lehetett a sürű alánövés között észrevenni. A kutyák felszabadultak láncuktól s szélesebben, hangos basszus-ugatással tüntek el a jelzett irányban.

Kezdődött a hajszja. Az erdész elül szaladt nehéz csizmájával s utána könnyű bocskorban Sztriczó és Rudik. Athatoltak a tisztást szegélyező sűrűn s mire a hatalmas szál-erdőbe értek, a három híres kopó már fogva tartotta a medvét. Ó

Mai iapunk 4 oldal.

00000415

Az ilyen aratógép igen finom, kényes portéka. Milyen könnyen történhetik annak baja, válhatik hasznavehetetlenné, úgy, hogy nem gépészember azt első tekintetre észre sem veszi. Ha egy pár csavar meglazul, vagy eltörik egy fogaskerek vagy egy kis homok jut a tengelyágyakba, mindjárt nem lehet vele aratni. És a földes ur akarva, nem akarva rászorul a munkásokra olyan feltételek mellett, amelyeket ők akarnak. És mennyi kézen megy keresztül az ilyen gép a gyárban, a vasuton ezek közt egy sem akadna, aki arra gondolna, hogy mindegyik . . . családok szájából veszi ki a kenyeret? Ajánljuk a gépész és vasutas munkásoknak, hogy gondolkozzanak erről." (Testvériség, 1906. évf. 16. sz.)

Ilyen és ezeknél még sokkalta gonoszabb, vérlázítóbb írásokkal és beszédekkel izgatták a népet a munkaadók, vagy a mint ők mondják és írják, a rabszolgartató, a nép vért szívó tízezer holdasok ellen. Az eredmény az volt, hogy szerte az országban lázongani kezdett a földműves nép és lázas izgalomban megtagadta szerződéses köteleességét. Nem állott munkába és meg akarta a munkában akadályozni azokat is, kiket nem sikerült a pesti uraknak kötelelességére bírni. Hogy az izgalom nem nyilvánult véres kitérősekben is, az a kormány erélyes fellépésének és állandó felügyeletének köszönhető.

Ha az a pokoli terv, — melyet az anarkisták, különösen az elmúlt őszön és télen, meg a jelen év tavaszán főztek, — nem is sikerült, bajt és veszedelmet mégis okozott a szegény munkásnépnek eleget. Csánádvarmegye területén 17 uradalomban sikerült egy elbolondítania a népet, hogy megtagadták szerződéses köteleességüket. Ezek közül 260 munkást ítéltek

volt valóban, a „Mnyaszáros.” Egy fatörzshöz támaszkodva csapkodott jobbra-balra, de a három kutyá közé fogta s nem tájolt mellőle. Felmászhatott volna a fára, de lehetetlenség volt. Mert ha megfordul, hátuljába kapnak a kutyák s visszahúzzák és ha fel is menne, éri, hogy akkor üldözői elől nem menekülhet.

Midőn üldözőit meglátta a medve, hirtelen kavargós támadt. A három kutya meg a medve egy gomolygában hempergettek le a hegyoldalon. Hol a kutyák, hol a medve volt lent. Lőni nem lehetett, csak közvetlen közelből. Planička már felfogta puskáját, midőn a gomolygás begurult egy mély meredek szakadékba. Sztriczó és Rudik lélekszakadva rohantak fel a hegyen, hogy a szakadék végét elérve, a tulsó oldalra jussanak. Mire oda értek, a medve már felkapaszkodott az innessó oldalra.

Planička felemelte fegyverét. A lövés eldördült s a medve elnyújtózott. Nyakából erősen ömlött a vér.

Planička diadalmas kiáltással rohant feléje, de a medve abban a pillanatban felugrott, egy bükk törzséről tépett mohával betömte a sebet, összeszorította a nyakát s Planičkára rohant. A két vadász a szakadék tulsó oldalán megdermedve állott a helyén s tehetetlenül nézte a történetet.

Planička nem vesztette el lélekjelenlétét. Amint a medve rohamra emelkedett, puskájának agyával jól fejbevágtá azon az oldalon, amelyiken a seb volt. A medve feje félrebillent s a sebből kibugygyant a vér. A medve megtántorodott, az erdész menekült a szakadék mentén lefelé. Harminc lépésre utolérte a medve s az erdész megvárva a támadást, újból fejbe költöztette. Megint kibugygyant a vér a medve nyaká-

fogházra s helyüket felvidéki aratókkal pótolták. Torontálvarmegyében 21 helyütt léptek az aratómunkások sztrájkba. Itt a pesti urak a nemzetiségi urakkal karöltve apostoloskodtak a „népjólét” előmozdítására. Sikerült is nekik 364 munkást keresetétől megfosztani és börtönbe juttatni. Temesvarmegye területén 156 munkást ítéltek el szabadságvesztésre. Vasvarmegyében 8 uradalomban léptek sztrájkba a munkások. Ezeket a szomszéd varmegyék-ből hozott aratókkal helyettesítettek és így kenyér nélkül maradtak. Győrvarmegyében 16 sztrájk fordult elő, és 351 embert volt kénytelen elzáratni a hatóság. Hevesvarmegyében 14 uradalom aratói tagadták meg a munkát. Ezekből 257 munkást kellett elítélni Szatmárvarmegyében 11 sztrájk eset fordult elő. Az elítéltek száma itt 315 Szabolcsvarmegyében 7 uradalomban tagadták meg a munkát és 170 embert kellett elzáratni. Baranyavar-megyében a siklósi járásban 32 pár arató tagadta meg szerződéses köteleességét. Mind a 61 embert elzárták.

Közel kétezer ember vesztette szabadságát és kenyeret eddig, csak nyolc varmegye területén. De ezzel még koránt sincs vége a dolognak. Az állam felforgatására törekvő izgatók még mindig nem nyugosznak, még mindig a legmegátalkodottabban folytatják átkos munkájukat. Főtörekvésük, hogy állandó izgalomban tartsák Magyarországot népet. Megosszák a hatalom rendelkezésére álló erőket. Kifárasztják és kizsákmányolják a kormányzó hatalom éberségét. Kettőzött figyelemmel kell ezért úgy a központ, mint a varmegyék és városok hatóságainak minden mozgalmát megfigyelni és minden anarkista izgalommal szemben a törvény teljes szigorával eljárni. Különös gondal kell örködni, hogy a tüzrendészeti szabályokat mindenütt a

ból s ismet elesett. Planička menekült, a szakadékok tulsó oldalán levők tüzeltek a medvére, de nem találtak.

Harmadszor is szembe álltak. Az erdész hatalmas csapásra emelt puskáját, de a medve már megokosodott. Vágatban elkapja a puskagyat, de az ütés oly erős, hogy elveszti az egyensúlyt; beletördül a meredek mély hasadékba s magával rántja a vadászt is. . . . Lefordul a vadász s ott lenni, a szakadékok mélyén összeölelekezik a medvével. A lenni rekedt kutyák ravatlik magukat a medvére s marcangolják. Félőleges már. A medve kimult. De életlenül fekszik mellette Planička Jordan a híres vadász is. Csak kettőt rántott a nyakan hatalmas karmaival a „Mnyaszáros” s atszakította az ütőerét. Oly biztonsággal, mintha a hiuztól tanulta volna.

Este van már. Letűnt a nap s a hold szelid sugarai miriárd hópihe fűdik, kékes ragyogással. Két parasztszánka halad a Magura alján. Az egyikben egy hatalmas medve, a másikon egy lepedő. Utána szomorú kísértet: Sztriczó a ven medvevel és Rudik a vadászó.

Beérnek a faluba; besiklik az első szán az erdészlakba. Sztriczó az öreg megy elől s utána hozzák a medvét.

— Megvan! Megvan! Megvan a medve! — kiáltja örömmel az asszony s szalad ki az udvarra. Az öreg medveelő levezi a sapkáját, két kony gördül ki a szeméből s rámutat a másik, a letért szánra:

— Megvan a medve, — de ott fekszik az ura is kiterítve.

Petrássevich Géza.

legnagyobb pontossággal hajtsák végre. A még lábön álló éleket, a keresztbe és asztalra rakott gabonát, különösen a vasutak meutén a legnagyobb pontossággal kell őrizni. Az anarkisták t. i. most már annyira mennek a kudarc által okozott dühöngésükben, hogy gyujtogatással izgatnak, s a gyujtogatást különösen vasut mentén akarják elkövetni, hogy aztán a mozdonyok szikráit lehessen a tűz okául odaíltítani. Mindez azonban csak a helyzet kényszerűsége által szült köteleesség és arra való, hogy nagyobb veszedelem ne történjék. Ez még csak az első lépés.

Kell azonban, hogy már most úgy a kormány, mint a társadalom a második lépésre is gondoljon, melylyel az aratósztrájk által okozott veszedelmet elhárítsa. Ez a második lépés az legyen, hogy gondoskodás történjék azokról a szerencsétlen polgártársainkról, akik elkábultva az anarkista izgatás mérgétől, kenyér nélkül maradtak és börtönbe kerültek.

Gondolkoznunk kell arról, hogy mi történjék e szerencsétlenekkel, akik börtönben ülnek most, mikor maguknak és családjuknak kellene megkeresni a télire valót. Könyöradományokkal ezeken segíteni nem szabad, de nem is lehet. Az alamizna osztás egészséges, munkabíró emberek számára rettenetes pusztító és lealacsonyító dolog, mely igen gyakran a legteljesebb elzülésbe kergeti a gyöngye jellemű embert. Kényes például szolgát erre a budapesti kenyérossztoztatás. Mióta ennek divatja járja, azóta Budapest környékén száz meg száz könnyűvérű munkás hagyta ott a munkát és szülőfaluját és feljött pesti urak. Itt tengődik és pusztul el inkább, minthogy visszamenne az ő igazi világába, becsületes munkára. Alamiznaosztásról tehát szó sem lehet. Munkát kell adni a kenyér nélkül maradt népek. Minden vidék hatósága és vezető értelmisége kell, hogy ideje korán gondolkozzék erről. Segítségre kell, hogy legyen a kormány. El kell vonni ezt a keserűen bűnhődött és kétségtelenül kijázoandott munkásnépet az izgatók hatalmából. Meg kell mutatni nekik, hogy az ő igazi javukat szíven viseli a magyar kormány és a magyar társadalom egyaránt. Meg kell, hogy értezzük velük és biznyságát is kell adni annak, hogy ha ők a becsületes munkás elismerését akarják, úgy ebben a törekvésünkben kormány és társadalom teljes szívvel támogatni fogja őket.

UJDONSÁGOK.

— **A kórházi bizottság ülése.** A varmegyei kórházi bizottság szombaton délelőtt 10 órakor tartotta ülését Szűts Jenő alispán elnökelet mellett a varmegyeház másodemeleti kistermében. Jelen voltak az ülésen: gróf Cziráky Antal, Károly János, dr. Révy Ferenc, dr. Schlamadinger Jenő és V. Végh István. Az ülés jegyzőkönyvét ifj. Havranek József aljegyző vezette. — Az ülés első tárgya volt a kórház részére szállítandó élelmi cikkek hirdetések árlejtés eredménye, melyre a beadott összes ajánlatok kiadattak a számvevőségnek, mely azokat átvizsgálva, a bizottság elé terjesztette. Gróf Cziráky Antal azt indítványozza, hogy a bizottság olyan árucikkekre, melyek az ősz folyamán, tehát az éréskor olcsóbbak, októberben hirdessenek árlejtést (pl. bab, borsó káposzta és krumpli stb). A bizottság az indítványt

elfogadta. Más árucikkek szállítására a következők ajánlatát fogadta el a bizottság: a tejneműket Szabó Gábor; marha, borjú és birkahúst Emhecht József; zsir, szalonnát, sertéshúst stb. Schreindorfer Ferenc; kenyeret és süteményt pedig Mohay János szállítanak. Liszt és főzelék-neműek szállítására két ajánlkozó volt: Bogyay Andor és Offner Mór. Nevezettek ajánlata azonban a meghívott szakértő szerint sok tekintetben hiányos; a különben is ez utóbbiakra nézve gróf Cziráky Antal fenti indítványa értelmében szeptember végén fog hirdetni árjelést, mikor is ezen cikkek áralakulása tekintettel az érsi idősakra, sokkal kisebb fog lenni. A kórház 1907. évi költségeloirányzata 18.977 korona emelkedést jelez a 1906. évvel szemben. És pedig ezen fölből folytán a betegápolók díja 1.94 fillérbe állapítatik meg. A bizottság a költségvetést elfogadta. — Tancz János kórházi írnok 300 korona lakbérilletmény iránti kérelmét a bizottság elfogadta s utasította az alispánt annak kiutalására. — Az ülés 11 órakor ért véget.

— **Visszatérés.** Sereg Ferenc, sárkeresztúri fiu lelke régóta vágyott vissza az ősei által elhagyott rom. kath. anyaszentegyház közelébe. Végre elérkezett a nap, mikor sóvárgó lelke vágya teljesülhetett, ugyanis betöltötte 18-ik életévét s így a polgári törvény sem gátolta szándékában. Vasárnap, f. hó 22-én tette le a szent mise alatt a hitvallást. Szauer László plebános igen szép, könnyegig megható beszédet intézett ez alkalommal a megtérőhöz.

— **Komló szárító tanfolyam.** A Fejérmegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 22-én id. Zichy Nándor gróf Őrs pusztáján a komló mesterséges szárításának tanulmányozására tanfolyamot rendezett. A vendégeket Zichy Aladár gróf Ő Felsége személye körüli miniszter fogadta páratlan szívesseggel.

Báró Fiáth Pál egyesületi elnök bevezető szavai után Zichy Aladár gróf Ő kegyelmessége ismertette az uradalmi komlótermesztés irányát és célját, s kifejtette, hogy alkalmas kormányintézkedések és conjuncturák révén a hazai komlótermesztés nem csak területileg fejlődött örvendően, de az értékesítés ügye is javult és megszüntült: mindazonáltal övátosságot ajánló új komlós területek beállítására szempontjából mindaddig, míg a hazai sörgyárosok be nem állanak a hazai komló rendes vevői közé.

Ő kegyelmessége után Cséser Lajos komlótermelési szaktanár tartott érdekes előadást a komlószerítés főbb szabályairól, annak közgazdasági állapotáról és jövőjéről, végül bevezetést tartott a mesterséges komlószerítés hasznáról és módszereiről.

A szaktanár után Seidel Kálmán urod. intéző mutatta be a „Linhardt“ cseh rendszerű mesterséges komlószerítőt, abban az idejéig termései nyári komló szárítását kezdetű meg — körben pedig a komló-ház mintaszertű berendezését, eszközeit mutatták be gyakorlatilag.

A szántókísérlet delutánra halasztván el, az egész társaság Ő kegyelmessége Zichy Aladár gróf vezetése mellett az őszön mintaszertűen beállított és kitűnően kezelt 14 holdas komlószerterbe köcsözött ki, a hol a komlószerter épen folyt. Itt Halmy Nándor uradalmi intéző tartott gyakorlati ismertetést, a megyebeli komlószerterek telepítéséről a telepítés költségeiről, komlószerter műveléséről, s a munkálatok kivételéről. Több kérdésre rajta és a szaktanáron kívül Ő kegyelmessége adott felvilágosítást.

Kimerítettén a gyakorlati rész, újból megtekintették a komlószerítési kísérlet végeredményét mely alkalommal Kirchner József gépészmérnök saját találmányu komlószerítójának modelljét mutatta be. Ezek után Ő kegyelmessége vendégeként asztalhoz telepedett a társaság, ott a kom-

lótermesztés és értékesítés főbb pontjai fölött élénk eszmecsere folyt.

A kiránduláson 55 vidéki és megyebeli gazda vett részt.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok, kik felejtethetetlen jó atyánk Schmolcz János temetésén résztvettek, koszorút küldöttek, fogataikat a temetés tartamára rendelkezésünkre bocsátották, fogadják ez uton is soha meg nem szűnő hálánkat és őszint köszönetünket. A gyászoló Schmolcz család.

— **Arlejtés a törvényszéknel.** Szombaton járt le a helybeli kir. törvényszéknel a hivatalok részére igényelt köszön, gyertya szállítására és könyvkötési munkálatok biztosítására hirdettet arlejtés, melyre a következők adtak be ajánlatot: A közszer szállításra Pollák Gusztáv és Társa és Bernstein és Káldor; a gyertyaszállításra egyedüli ajánlatot tett Kovács Pál; a könyvkötésre pedig Kubik Lőrinc és a javítóintézet.

— **Gyászjelentés.** H. J. Mayer Ferenc ugy maga, mint testvérei Róza, Klemlentín és Béla, valamint H. J. Mayer Ferencné, szül. Francisz Emilia mint menyé, fájdalomtól megtört szívvvel jelentik, hogy a tejejtethetetlen jó édesapja, após és rokon id. Mayer Ferenc f. évi július 23-án reggel 1 órakor hosszas szenvedés és a halálkötök szentségének ajtatos felvétele után életének 66. dik évében jobblete szenderült. A drága halott hült teteme f. hó 24-én j. u. 4 órakor a rom. kath. vallás szerint fog Budai-ut 7. szám alatti gyászaházból a „Szent Kereszt“ről nevezett (sostoi) temetőbe örök nyugalomra tetettet. Az engesztelő szent mise-áldozat a megboldogult lelki údvéért ugyan e hó 25-én reggel 7 órakor a székesegyházban fog az egek Urának bemutattni.

— **Az önkéntes tüzőtő egyesület közgyűlése.** A helybeli önkéntes tüzőtő egyesület vasárnap délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tartott Sahlmannadinger Alajos alelnök elnöklété mellett. A közgyűlés egyedüli tárgyát a jövő évi költségvetés tárgyalása képezte. A költségvetést, amely 7388 korona szükségletet tüntet fel a közgyűlés elfogadta.

— **Eljegyzés.** Ungvári Béla volt székesfehérvári, jelenleg várpalotai óras és ékszerész eljegyezte Deutsch Jennyt Varpalotán.

— **A baromfi- és nyerstermény-kereskedők figyelmébe!** A nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter ur 52,000, 51,000, és 50,000. sz. 906. III—3. körrendeleteivel az Oroszországgal kötött kereskedelmi és hajózási szerződésnek a baromfi és állati nyerstermények állategészségrendőri kezeléséről és végrehajtásáról szóló egyezmény határozatait, továbbá Olaszországgal és a Német-birodalommal kötött állategészségügyi egyezmények határozatait tárgyzó 713., 712., 711. sz. állategészségügyi értesítőket a közönség közvetlen tudomására hozni elrendelte.

Tekintettel ezen határozatok fontosságára és különösen azok terjedelmességére, értesitem a t. érdeklődőket, hogy ezen állategészségügyi egyezmények határozatainak betekintésére alulírott rendőrőrkapitány hivatalos helyiségeben a hivatalos órák alatt bármikor megjelenhetnek.

Egyidejűleg a magas rendelet értelmében értesitem a t. érdeklődőket arról is, hogy ezen állategészségügyi egyezményeket tárgyzó „állategészségügyi értesítők“ a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszterium III—3. ügyosztályához intézendő levelbeli vagy levelező-lapon írt és pontos címüket is tartalmazó kérelmükre portomentesen megküldetni fognak.

— **Veregző földműveléslegény.** Liszi József földműveléslegény tegnap a reggeli órákban betért Neumann Vilmos Csorda-utca 1. szám alatti vendéglőjébe, ahol, miután a sárgaföldig itta magát, elaludt. Délre járt az idő, amikor felébredt és távozott a korcsmából. Kévs idő múlva azonban ismét visszatért, de nem egyedül, hanem Ivanics István nevű társa kíséretében. Liszi 50 koronát követelt a korcsmároson, amit állítása szerint alvása közben elloptak zsebéből. A dologból dulakodás támadt és a két atyafi, akik alaposan beszeszelt állapotban voltak, székeket és asztalokat kezdtek döntögetni. Neumannénak, aki egyedül volt a korcsmában, sikerült a dulakodókat az utcára tuszkolni és most azon igyekezett, hogy a korcsma ajtaját becsukja. Már-már sikerült is

a dolog, amikor Liszi az arra haladó Hirsch József kereskedőségéből kezéből kirántotta annak botját és azzal Neumannét úgy verte fejbe, hogy az asszony vértől boritva eszméletlenül összeesett. Neumanné sérülései súlyosabb természetűek. A rendőrség Liszi ellen megindította az eljárást.

— **Behívják a tartalékosokat.** Augusztus elsejével hangos élet kezdődik a félérvári kaszárnyákban. Mintha csak október elseje volna, civilből jönnek a regruták és felöltik a mundért. A most besorozott ujoncok részére kézbesítik már a behívó jegyeket, amely tudatja velük, hogy aug. 1-én a hadsereg vagy a honvédség melyik csapattesténél kötelesek jelentkezni tényleges katonai szolgálatauk megkezdése végett. Bevonulnak az ujoncok és megkezdődnek az ujoncképzés izzasztó, keserves napjai. A rendes őszi hadgyakorlatok helyett apró kis helyi csatározások lesznek az idén, de ezek is csak szeptemberben, mert az első négy hét az elemi kiképzésre kell. — Ilyen rendkívüli körülmények között nagyon is természetesnek tűnt föl az az eredeti terv, hogy ebben az évben nem lesznek hadgyakorlatok és nem hívják be fegyvergyakorlatra a tartalékos legénységet. Az eredeti terv legnagyobb meglepetésre megváltozott. Felsőbb helyről rendelet jött ugyanis a székesfehérvári 17. honvédelmaglovezredhez, hogy a tartalékosokat hívják be. A kerületi parancsnokság intézkedése folytán a kiegészítő parancsnokság már készíti a behívó jegyeket. Augusztus 24-én kell berukkolni a tartalékosoknak, még pedig 35 napra. Gyakorlatok csak a város környékén tartanak az ujonccal együtt. A közös hadsergnél még nem történt intézkedés, de legnagyobb valószínűség szerint ott is behívják valamennyit a régebbi évfolyamu tartalékosok közül.

— **Kamarai ösztöndíjak.** A budapesti kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet a budapesti m. kir. állami felső ipariszkolánál alapított ösztöndíjakra. Ezen ösztöndíjakra pályázhatnak a budapesti m. kir. állami felső ipariszkola azon tanulói, akik a budapesti kereskedelmi és iparkamara területén (Pest-Pilis Solt-Kiskun megye, Budapest székesfőváros, Kecskemét t. h. i. f. város, Fejérmegye és Székesfehérvár szab. kir. város) születtek vagy illetőséggel bírnak. Pályázhatnak továbbá a kamara területén illetőséggel bíró olyan tanulók és iparossegédek, akik a jövő iskolai évben a budapesti m. kir. állami felső ipariszkolába akarnak lépni s a nevezett intézetbe való felvételi feltételeinek megfelelnek. Az iskolai és gyakorlati bizonyítványokkal felszerelt folyamódások f. évi július hó 31-ig a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnökségéhez (V., Szemere-utca 9.) nyújtandók be.

— **Névváltoztatás** Papinát András csabdi illetőségű, budapesti lakos vezetéknévét „Páncél“-ra, Fleischman Ferenc és Jenő szári illetőségű ugyanottani lakosok pedig „Faragó“-ra változtatták belügyminiszteri engedéllyel.

— **Addig jár a korsó a kutra.** Anya nélkül, szülői szeretet melege nélkül nőtt fel. Megbélyegzett volt, a társadalom kilökte magából önhibáján kívül, szegény, számalomra méltó Barbarik Ilonát. A hatóság még illetőségét sem tudta megállapítani, mikor cselédkönyvet akart magának váltani. — A lencséből kikerülve, valami nénye vette magához Abán. Innen került dr. Vész Ignác sárkeresztúri körorvoshoz, ki házában szobalányul alkalmazta, inkább talán számalomból, mint szükségből. Ezt a jóindulatot úgy hálálta meg a szerencsétlen, hogy gazdájától 10—20 koronánként vagy 80 koronát elemelt. (Ennyit vallott be.) Dr. Vész gyanakodott, de bizonyíték hiján valószínű nem akart. Csapdát állított neki. Olvasott fel helyezett íróasztala fiókjába s f. hó 20-án reggel ismét hiányzott az összegből egy 10 koronás arany és egy 1 koronás ezüst pénzdarab, amit aztán hamarosan meg is talált a leány szoknyájának a zsebében.

Vész jelentést tett az esetéről a csendőrségnek, kik a leányt letartóztatták, mire töredelmesen beismerte, hogy a lopott pénz egy részét elvásárolta (holmi cifra bécsi rongyokra, amit el is koboztak tőle), vagy 40 koronát pedig Abán lakó nénjének adott.

A leány ellen lopás, nénye ellen pedig orgazdaság miatt tételtét feljelentés az ügyészségnél.

Tűz a felsőkirályson. Vasárnap délelőtt a helybeli önkéntes tűzoltó-testület éppen rendkívüli közgyűlését tartotta a központi tűzoltó-örtanya nagytermében, amikor tüzet jeleztek. A tűzoltók nyomban kivonultak a felsőkirálysorra Erzbrucker József házához, ahol egy szalmakazal állott lángokban. A tüzet hamarosan eloltották. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. A kár jelentéktelen.

A vasvilla. Szabó Sándor és Szokó István béresek, az Abához tartozó Felsőszentiván pusztán. A napokban a két béres kazalozással foglalkozott, miközben összeszólalkoztak. A szóvita hevében Szabó erősebb kifejezést használt, mire Szokó arcucsapta. Szokó erre vak dühében a kezében levő vasvillával támadt ellenfelére és azt kétszer megszúrta. Szabó vértől boritva eszméletlenül összeesett és állapota jelenleg is oly súlyos, hogy életbenmaradásához nagyon kevés a remény. Szabó Sándort a csendőrök letartóztatták.

Vérgözü fürj. Mindenki brutális, durva természetéről ismeri Fister Ferenc Öreg-utcai lakost napzámost. Fister napok óta a határban arat, ahova felesége naponta utána hordta az ebédet. Folyó hó 23-án Fisternek nem tetszett az ebéd, amiért szemrehányást tett a feleségének. Az asszony megkockáztatta a kérdést, hogy mióta van gyügymednek ilyen uras gyomra? A kérdés oly dühbe hozta Fister Ferencet, hogy felkapta a közelben levő kaszát és azzal kétszer az asszony felé sújtott. Az egyik csapás mellén, a másik pedig karján sebesítette meg az asszonyt, még pedig oly súlyosan, hogy a mentők szállították a Szent-György közorháza. Valószínű, hogy Fisternek megvágott karját amputálni kell. A rendőrség a brutális férj ellen megindította az eljárást.

Naponta friss őszi barack kilója 80 fillérért kapható a „Fekete Sas” szállodában

Tolvaj mindenek. Danka József polgári lakos földművesgazda a napokban pénzt vet fel egyik helybeli pénzintézetnél. Mielőtt hazafelé indult volna, betért a kálozi vendéglőbe. Itt az udvaron kocsija körül szorgoskodván, a pénz-tárcát, amelyben 310 korona volt, elvesztette. Hasztalan tette tüvé az egész udvart, nem akadt elvesztett pénze nyomára. Végül elkeseredésében a rendőrségre fordult. A rendőrség részéről Liszt Ferenc rendőrbiztos küldetett a vendéglőbe. A rendőrbiztos legelőször is az udvaron foglalatokodó mindenest, Horváth Jánost vonta kérdőre, aki hosszas vonatkozás után bevallotta, hogy a tárcát ő találta meg és a ház kerítése mellett elrejtette, a célból, hogy majd később felhasználja. A tolvaj mindenest a rendőrség letartóztatta és még a tegnapi nap folyamán átkísértette a helybeli kir. ügyészség fogházába.

Cigányasszonyok háborúja. Rafael Anna, Rafael Angyal és Rafael Istvánné csákvári illetőségű kőbör cigányok az utcán éktelen lármát csapva, káromló és gyalázó kifejezéseket használva összeverekedtek. A verkedés még akkor sem hagyta abba, amikor a helyszínen megjelent csendőrjárőr őket csendre intette. A csendőrök a renitens cigánynőket erre elfogták és a mőri járási főszolgabíróhoz kísérték, ahol másnap Dömötör Géza tb. főszolgabíró mindhármukat egyenként 5-5 napi elzárásra ítélte. Mílhogy az ítéletet megfellebbezték, szabadon bocsátották őket. Alig távoztak azonban a hivatalból benéztek egy kis gyomorerősítőre Turiák Alajos korcsmájába, ahol több kőbör cigány várta a vadlottak ügyének kimenetelét. Hogy hogyan a cigányok itt újból összeverekedtek, miközben Rafael Anna ollóval Kolompár Rézi asszonyon 10 napig gyógyuló testi sértést ejtett.

Jégszekerények nagy választékban kaphatók Márkus Simon özv. és fia cégnél, Jókai-utca 16.

Javíthatlan bűnös. Kerekes Mihály, család és lopásért több ízben büntetett mőri lókupec aratónak állott be az idén Szily Imre mőri kisbirtokoshoz. Hogy a dolgan könnyítsen, f. hó 16-án virradóra észrevétlenül belopódzott Körmeny Sándor nagybirtokos pusztájára és

onnét magával vitt a kékék bekötésére 5 csomó rozsszalmából készült kötelet. A csendőrök azonban csakhamar kiderítették a lopást és Kerekest, mint visszaeső lűnóst, feljelenítették a székesfehérvári kir. ügyészségnek.

Tolvaj béresek és orgazda korcsmáros. Régi igazmondás, hogy addig jár a korszó a kutra, míg el nem török. Takács István, Bakonyi Lajos és Tömpe József kisvelencei béresek régóta lopkodták a tengerit gazdájuktól, Pillitz Lajostól. Végre is rájöttek a dologra és a csendőrök kérdőre vonták a tolvajokat, eleinte tagadtak ugyan, de később beismerték tettüket, sőt azt is bevallották, hogy a lopott tengerit Schwarz Dávid kisvelencei korcsmárhoz hordták, aki ezért csekély mennyiségű bort és pálinkát adott nekik. A béreseklet lopásért, Schwarz Dávidot pedig orgazdaságért feljelenítették a helybeli kir. ügyészségnek.

Vöröskakas. F. hó 21-én éjjel 11 órakor Göbölös János sárkereszturi földművesgazda istállója eddig ismeretlen okból kigyuladt s csakhamar az egész ház minthogy náddal fedett volt, a lángok martalékává lett. A derék tűzoltok rögtön a helyszínen termettek s sikerült is nekik a pusztító elem tovatérését megakadályozni. A kár körülbelül 1000 korona, ami azonban a biz-

tosítás révén megtértül. — Folyó hó 20-án Pázmádon volt tűz, ahol Röhlich Sándor istállója égett le. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. A kár körülbelül 600 korona.

Eladó bor.

Gróf Széchenyi Viktor ur Ő Méltósága sárpentelei (posta: Székesfehérvár) uradalmában 80 hektoliter 1904. évi termés urhidai rizling, kisebb 500—800 literes részletekben is jutányosan eladó.

A Franklin-Társulat kiadása.

A Magyar Remekírók magyar irodalom művei

kilencedik sorozata

most jelent meg a következő kötetekkel:

Deák Ferenc munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Hassics Gyula*.
Magyar népdalok. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Endrődi Sándor*.
Mikes Kelemen törökországi levelei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Erődi Béla*.
Petőfi Sándor munkái. I. és II. kötet. Kisebbs költemények. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Budics Ferenc*.

A már előbb megjelent nyolc sorozatban a következő művek jelentek meg:

Arany János munkái. I. II. III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Riedl Frigyes*.
Arany László munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Kozma Andor*.
Bajza József munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Budics Ferenc*.
Balassa Balint báró és Zrinyi Miklós gróf. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Széchy Károly*.
Csikó Gergely színművei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Vadnai Károly*.
Csokonai V. Mihály munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Bánóczy József*.
Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Zoltány Irén*.
Eötvös József báró munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Voinovich Géza*.
Garay János munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Ferenczy Zoltán*.
Gyöngyösi István munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Budics Ferenc*.
Gvadányi József és Fazekas Mihály. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Négyesy László*.
Katona József és Teleki László gróf. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Rákosi Jenő*.
Kazinczy Ferenc műveiből. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Váczy János*.
Kemény Zsigmond báró munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Gyulai Pál*.
Kisfaludy Karoly munkái. I. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Heinrich Guszláv*.
Kisfaludy Sándor munkái. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Heinrich Guszláv*.
Kölcsey Ferenc munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Angyal Dávid*.
Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Kossuth Ferenc*.
Kuruc költeszet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Erdélyi Pál*.
Madách Imre munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Alexander Bernát*.
Pázmány Péter munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Fraknoi Vilmos*.
Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Koroda Pál*.
Gróf Széchenyi István munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Bercziczey Albert*.
Szigligeti Ede színművei. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Bayer József*.
Tompa Mihály munkái. I. II. III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Lévay József*.
Vajda János kisebbs költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Endrődi Sándor*.
Vörösmarty Mihály munkái. I. II. III. IV. V. és VI. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Gyulai Pál*.

A Magyar Remekírók gyűjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona; az ennek kiegészítőjeként megjelent Shakspeare összes művei hat kötetbe kötve ára 30 korona, melyet a Magyar Remekírók vevői 20 korona kedvezményes áron kapnak.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulat
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.
(Budapest IV., Egyetem-u. 4.)

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.